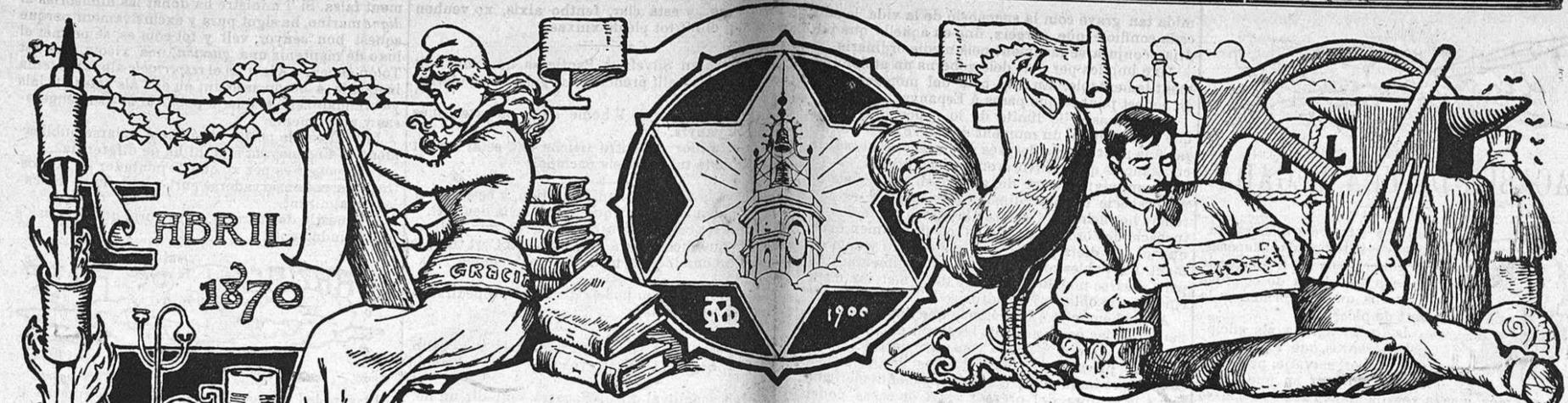

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

La nota del día

Ab la sola excepció d' alguns poblets de la Bretanya qu' es, com saben nostres lectors, una especie de Navarra francesa ahont encare 'l fanatisme té fondas arrels, las lleys dictadas a la vehina nació contra las corporacions religiosas van cumplintse ab tota puntualitat.

lla, el papa havia tingut, entendi'lo, de protestar ruidosament, per veure si lograva exaltar a quatre aixelabrats y promovia un conflicte que molestés a M. Combes; pero després, pensantho millor, s' ha concretat a enviar al govern francès un humilidíssim mensatge en el qual li demana que al aplicar la llei a las congregacions qu' están fora d' ella ho fassi ab tota la suavitat possible.

Y aixó es lo que 'l ministeri está fent. Si l' oració anés per passiva; si fossin els reaccionaris els que haguessin d' aplicar la llei als republicans, de segur que las autoritats no s' haurian entés de contemplacions y a horas d' ara las tropas haurian fet foch sobre 'l poble y 'ls carrers se veurien tacats de sanch.

Pero afortunadament governan demócratas de debó y si bé 's procedeix ab energia contra las pocas corporacions que intentan resistir, no s' ha disparat un tiro ni s' ha acudit a la violencia.

Més per odi a la república que per amor a la religió, encare hi ha uns quants reaccionaris que proban d' engrescar als infelissos bretóns, ab l' hermosa esperansa d' encendre la guerra civil y clavar al govern de bigotis.

Las sevas infames tentativas, com era d' esperar, no han donat el menor resultat.

Y a pesar dels vaticinis del corresponsal parisiensh del *Brusi*, que deya que prompte hi hauria

barricadas, per are 'ls ultramontans s' han de contentar ab fer lo que aquesta paraula expresa, pero una mica modificat.
En loch de barricadas, *burricadas*.

Y aquí a Espanya ¿cóm estém de qüestió religiosa?

Apremiat per las repetidas instancias de l' opinió, que continuament li fa la mateixa pregunta, el govern s' ha cregut en el cas de donar algunas explicacions, qu' en veritat resultan admirables.

L' acusació d' incuria que 'l país li dirigix es completament infundada. Bonich es ell pera abandonar aquest assumpto, per resoldre 'l qual pot dirse que va pujar al poder el partit sagastí!

Si, senyors: el govern espanyol va enviar a Roma

Lo que hi ha es que 'l pobre papa, ocupat tal volta en contar el diner de Sant Pere, no ha tingut encare temps de llegir la nota y, naturalment, no ha pogut contestar. D' aixó fa ja vuyt ó deu mesos.

Pero ara se n' hi enviará un' altra, y darrera un' altra, y un' altra y totas las que siguin necessarias, y s' abriga l' absoluta convicció de que, abrumat per tanta nota, Lleó XIII acabarà per contestarnos.

No s' impacientí, donchs, el país, que si las cosas de palacio *van despacio*, més hi solen anar quan aquest palacio es a Roma y té per estadant al vicari de Cristo.

Podrém tardar quatre mesos més, un any, dos, sis, deu... Pero tinguin la perfecta seguretat de que un día ó altre *sabrém alguna cosa*.

¿Qué s' ha de fer davant d' aquesta afalagadora promesa?

Agafar una cadira y seure.
Perque se 'm figura que si 'ns esperessim drets, ens cansaríam massa.

PIF-PAF

—Me sembla, don Práxedes, que passarém unamana ben tranquila.
—¿Y aixó? ¿Per qué?
—Perque casi tots els pobles y poblets d' Espacelbran ó están a punt de celebrar la festa major.

ACABEM DE UNA VEGADA

No lo que 's refereix a las garantías constitucionals suspesas, el govern ens fa l'efecte de aquells presidents de corridas de toros que s'adormen en la sort de picas.

Ja 'ls hi agrada als aficionats bárbaros que 's prolongui aquesta sort salvatge; pero arriba un moment en que 'l toro no 'n vol més, y cada vegada que 'l caball se li acosta, gira l'esquena y s'allunya remenant la qua.

Tal está succeint avuy ab la suspensió de las garantías, decretada a mitjans del passat mes de febrer, ab motiu de la huelga general.

Per aixó 'l públich en massa, no ja sols el barceloní, sino 'l de tota Espanya, clama contra 'l president de la corrida.

Privada la part de Catalunya ahont las garantías constitucionals están suspesas d'exercir el dret de reclamació, a pesar de ser ella a qui més l'assumpo l'interessa, ha sigut precis que ho fessin els de fora casa.

Per iniciativa del periódich de Madrid, El Evangelio, demá ha d'efectuarse en aquella capital un meeting popular reclamant el restabliment de la normalitat constitucional a Barcelona.

Podrán dir las autoridades que aquesta vegada no han abusat gayre de sas facultats discrecionals; podrán alegar que la major part del temps han observat una conducta prudent y benigna; que s'ha aplicat l'indult donat quan la jura del rey, a la major part dels presos a consecuencia dels sucesos que motivaren l'estat de guerra; que la premsa no ha tingut que passar per las molestias y humillaciones de la censura previa, contentantse tot lo més en cohibir la seva omnimoda llibertat a forsa de prevencions y advertencias que no li ocasionaren perjudicis materials; pero aixís y tot per qui estien gelós de sos drets y de sa propia dignitat, l'estat excepcional ha de pesarli com un flagell, per lo que té de vergonyós y repugnant.

Nosaltres no pensém com el gobernador Sr. Manzano, que temps enera suposava que la majoria dels habitants de Barcelona viuen poch menos qu' enamorats de un estat de cosas que 'ls estalvia 'ls disgustos propis del exercici de la llibertat, sense ocasionar molestias a ningú.

Las lleys s'han fet per exercir, no per tenirlas eternament suspesas y fora d'us, y la provincia de Barcelona es, sens disputa, la més culta y la més avansada d'Espanya, pera que pugui resignarse a una tutela autoritaria de carácter permanent, que per benigna que sigui, resulta per tothom massa depressiva y botxornosa.

No es lícit, ni convenient als interessos públichs y a las aspiracions progressivas inutilisar l'acció de un poble, a qui de res més pot culparse, que de mirar una mica més endavant que 'ls altres y de sentir els estímuls de cooperar ab tota energia a la vida de la llibertat y del progrés.

D'altra manera, fora millor ó quan menos resultaria més franch, tirar a terra de una vegada todas las conquistas liberals y erigir un régimen de absoluta arbitrariedad, que aixís a lo menos sabriam a que atenírnos.

Ja es massa que tant s'abusi a Espanya de una

mida tan grave com la suspensió de la vida legal a cada conflicte que surgeix, fins en aquells que podrian conjurarse fácilmente pels medis ordinaris.

Aixó implica per part dels governs un atollondrament lamentable. En cap país del mon succeheix en aquest punt lo que passa a Espanya.

Obtant aixís l'estat de guerra se converteix en una especie de procediment preventiu. No es ja 'l remey heroic que s'aplica als cassos aguts de perturbació del ordre públich; es tot un régimen extenuador de dieta y quietisme, de coacció y enervament.

Aixís hem vist a Barcelona, que fins ara la suspensió de las garantías sols ha aprofitat als explotadors del obrer, a causa de veurer aquest poch menos que privat del exercici de sos drets legítims; com també ha favoregut a certs elements clericals, que a la sombra del present estat de cosas poden fer impunement de las sevas, sense temor a las protestas qu' en temps normal desencadenaria la indignació del poble.

Malehida mil voltas una situació que únicament pot rebre las sacrilegas benediccions de tal ó qual ensotanat pederasta!

P. K

A las classes obreras els quedés algun dupte respecte a las simpatías que 'ls tenen aquests elements carlistas, mal disfressats de regionalistas, corren per aquí, l'altre dijous degueren veurel totalment desvanecut.

Era a la Casa del poble. L'Ajuntament discutía la repartició de las cantitats que la ciutat dedica cada any a beneficencia, y com els concejals republicans compreguessin que 'ls senyors carca-regionalistas tractarían d'apoderarse de tota la consignació pera regalarla a las diverses comunitats religiosas que a Barcelona han fet niu, presentaren al Consistori una proposició qu' en sustancia venía a dir:

«Que se suspenda el debate por el término de quince días, durante los cuales una comisión de concejales girará una visita a las instituciones benéficas para averiguar cómo cumplen sus fines. Y que durante este plazo puedan pedir subvenciones las instituciones laicas.»

La discusió fou empenyada; la sessió durá horas y horas, pero 'l número triunfó de la rahó y las formigas religiosas arramblaren ab todas las cantitats que la ciutat destina a la beneficencia.

La discusió fou empenyada; la sessió durá horas y horas, pero 'l número triunfó de la rahó y las formigas religiosas arramblaren ab todas las cantitats que la ciutat destina a la beneficencia.

Sentím molt no poder fer extensiva la nostra felicitació a alguns concejals democratas qu' en tan solennes moments no tingueren a bé deixarse veure pel saló de sessions del municipi.

El valent número que La Publicidad dedicá l'altre enmaná al interessant tema de la suspensió de las garantías fou denunciat, quedant son director accidental senyor Junoy subjecte a un procediment.

Sentím vivament la contrarietat experimentada pel nostre estimat colega y desitjém que no tingui consecuencias desagradables.

¿Qué no ho saben? Apenas han vingut de Fransa mitja dotzena de freres dels que han sigut expulsats en l'última ne teja.

Aixís ho ha dit en Moret sense que li escapés el riure. Mitja dotzena, no més que mitja dotzena. En Moret deu ser d'aquells que se 'n van al lit

á las foscas... y está clar, fentho aixís, no veuen que tenen el lit tot plé de xinxas.

Trobantse en Silvela a Panticosa, quaranta vuit tísichs dels que allí prenen las ayguas varen oferirli un banquet.

May haurá menjat l'home de la daga en més bona companyia. ¿Ahónt millor qu' entre tísichs pot estar aquest microbi de la tuberculosis nacional?

Se 'n va la Cort de San Sebastián, y cessá tot d'una l'epidemia de tifus que allí s'havia declarat.

Aquest fet casual si vostés volen es una indicació de lo que succehria a Espanya, si la Cort tingúes un dia la bona idea de anarse'n a passeig per l'extranger.

May ab més motiu podria dirnos al despedirse: Aliviarse, ciutadans.

A D. Práxedes li va sortir un Sagasta a la galta. —¿Un Sagasta?—dirán vostés.—¿Cóm s'entén aixó? —Molt senzill: al dir un Sagasta, vull dir un flo ronch: lo mateix té.

Y que se 'n han fet de cosas y cosasas ab objecte de conseguir que 'l rey en el seu viatge trobi lo que 'ls reys en semblants cassos necessitan: aplausos y aclamaciones!

Generalment, a las poblacions que 's mostran una mica reacias se las hi adelanta una promesa ó se las hi fa alguna concessió, y ja las tenen entussiasmadas.

Es aquesta una nova forma de lo que succehia en plena edat mitja. Els reys necessitavan pera sas empresas y compromisos l'ausili dels pobles en homes y diners, y generalment no 'l conseguían sino mitjansant la concessió de determinadas franquicias y llibertats.

En aquesta forma reclutavan els soberans las sevas mesnadas. De una manera semblant se reclutan avuy las sevas bandes de alabarderos.

Per ser genro de 'n Sagasta, y per lo tant per estar dintre de la situació imperant com a ca 'l sogre, en Fernando Merino es com si diguessim el noy de l'auca.

Ultimament la ciutat de León ha tingut l'ocurrencia de nomenarlo fill seu predilecte.

Val, donchs, la pena de dedicarli un redolí: Zorro y león a la vez brava alimaña ¡pardie!

El Jurat del departament de Gers (Fransa) ha dictat veredictes afirmatiu en el proces del capellá Larau, rector del poble de Saint-Mon, per numerosos atentats contra 'l pudor.

De aquells polvos li han sortit cinch anys de presidi.

Y qué tontos son els ensotanats francesos! Tant fácil que 'ls fora venirse a divertir a Espanya, y ningú 'ls diria res. Molt al contrari, encare trobarían Perdius y Brusis que 'ls defensarían.

Ab aquella frescura que 'l caracteriza, assegura 'l trempat senyor Baró en un article del Brusí que si Espanya va perdre las colonias fou per culpa dels anticlericals.

Que 'm dispensi 'l despreocupat escriptor; si las colonias varen anarse'n a can Taps, sigué per culpa dels bisbes. Todas las tropas que s'embarcavan per anar a la guerra eran benehidas pels senyors mi trats, y es de creure que si las haguessen benehit bé, com era 'l seu deber—que pera aixó 'ls paguéim—la mes completa victoria hauria coronat la seva empresa y la guerra hauria tingut per Espanya un final gloriós.

Pero a la quenta 'ls bisbes no 'n sabían prou y van benehir als soldats de qualsevol manera, y 'l resultat no 's feu esperar. Apenas arribadas las tropas a puesto, ¡plaf! morma que te crió y bona nit viola.

Aquesta va ser la causa de la perda de las colonias, apreciable don Teodoro, aquesta y cap mes.

Y ara que parlém del Brusí. Per lo que 's veu el decrepit diari s'ha proposat pelcepar la barra de 'n Romero Robledo, y acabarà per sortirse ab la seva.

Una mostra. El ministre de Marina francés ha deixat cessant almirant Beaumont, y al explicar el Diari de Barcelona la causa d'aquesta resolució ¿saben qué diu? Que tot es degut a que 'l digne almirant va as distir a una professó religiosa portant una de las aras del tálam.

Y, en efecte, la explicació del Brusí es absoluta-

ment falsa. Si 'l ministre ha donat las dimisorias al digne marino, ha sigut pura y exclusivament perque aquest bon senyor, vell y tot com es, se permet el luxu de mantenir una querida, una xicota que tot Tolón coneix y a la qual el respectable almirant tenia instalada a bordo assitint ab ella als actes oficials y escandalitzant a tota la població ab sas lleugeresas y atreviments.

Ja veuen, de portar el tálam a xalarse públicament ab una querida si 'n hi ha de diferencia... Pero potser es per xo que 'l apuntador de las nostras clases conservadoras surt a la defensa del calavera almirant.

En qüestió de queridas, es natural que 'l Brusí 's mostri indulgent.

CALDAS DE MONTBUY, 11 d'agost

Llavors de l'erupció de la Martinica, asseguravan alguns periódichs que l'aygua que raja de la font del Lleó havia sufert un augment de temperatura; manifestació que a copia de no pochos traballs va lograse fos rectificada, pues la cosa no era certa y 'l públich pogué al fi convence's de que 'l aygua 's mantenia com sempre a 70 graus.

Lo que realment ha aumentat de calor es un manantial que serveix pera alivi y sosteniment dels pobres. Efectivament, gracias a las midas presas pels senyors que intervenen en l'administració del Hospital, s'ha vist la falta qu' en tan benéfica casa hi fa un bon tenedor de llibres (a pesar de pagarse setanta duros anuals a un secretari) a fi de que 'l públich pugui enterarse de la distribució de las rendas del referit Hospital.

El rum-rum que sobre aquest assumpto va escamparse, feu qu' en l'última sessió del Ajuntament el concejal republicá don Matou Agulló preguntés al President qué hi havia de cert.

Pero aquest, tot cap-baix y no sabent cóm saltar la barrera, contestá que ja 'n parlarían un altre día y... Se levanta la sessió.

Com si diguessim: Perque no 's veji res, lo millor es apagar el llum.

RIUDECOLS, 10 d'agost

Ahir circulá la noticia de que don Albert Russinyol (que actualment se troba estiuhejant a las Voltas) havia de venir a pronunciar un discurs al Euterpe; lo que feu compareixer a dit local bon número de curiosos que tenían desitj de sentir al leader del catalanisme.

Arribá en efecte dit senyor, en companyia d'uns quants amichs; prengué café, conversá una bella estona ab alguns que li feren rotllo, quan hagué reposat prou digué «Bona nit... y ab la major tranquilitat se 'n torná per allá hont havia vingut.

El senyor Russinyol no sabém cóm ne diu d'aixó: nosaltres, aquí, 'n dihem una rifada.

LLANSÁ, 10 d'agost

Gracias a una confidencia rebuda per la guardia civil de Port-Bou, que hi ha posat remey, ha parat el joch, qu' en algún café d'aquesta localitat era 'l nostre pa de cada día.

Convindria que aixó durés, pues tothom está plenament convenut de que aquestes diversions no portan altre resultat que pelar a pél y a repel als pares de familia que s'hi deixan caure y enriquir als duenyos de certs estableiments... ¿Veritat, amo de can Pallola?

SANT ANDREU DE PALOMAR, 12 d'agost

El passat dissapte fou enterrat en Batllori, un dels fundadors del Ateneo Obrer d'aquesta barriada. Gosa va 'l finat de grans simpatías, per cert ben merecedas, essent bastant conegut per sa propaganda republicana social, y com se pot suposar no era gens amich de la gent de sotana.

No obstant aixó, l'enterro no pogué ser civil, puig la familia, olvidantse completament de las ideas del finat, comportá que 'ls que 's vesteixen pel cap s'apoderessin del cadavre.

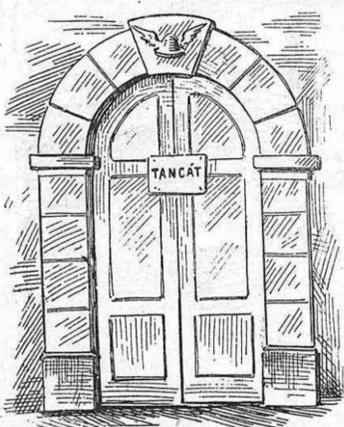
Mil voltas ho hem dit. La gran misió dels anticlericals ha de cumplirse ans que tot a casa, dintre de la familia, pues molts cops resulta que mentres nosaltres en periódichs y meetings fem propaganda antireligiosa, no 'ns adoném de que la dona y las fillas son conquistadas al confessorari.

La Societat dels paletas, de la qual ne formava part en Batllori, celebrará alguna vetllada pera honrar la seva memoria.

LA VERDADERA VERITAT

A está aclarida l'incógnita. Lo de la retirada de don Práxedes es realment cert. Es dir, cert, no ho es. Es dir, sí que ho es. Es dir... Ja veuran, aném per parts, que una cosa de tan enredada compliació no pot explicarse aixís com aixís.

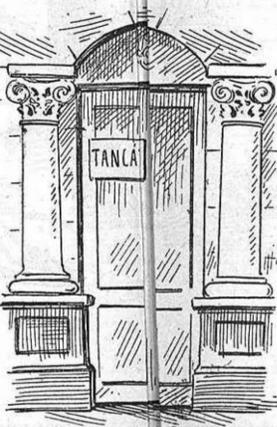
L' estiuheig dls que manan

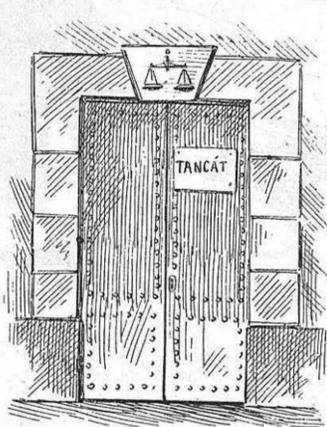
El ministre de Comers es a la torre.

El d' Instrucció pública es a respirar ayres purs.

El de Marina pass a jar.

El de Gracia y Justicia es a pendre la fresca.

Lo únich que no 's tanca may es la caudació de contribucions.

Donya Esperanseta... ¿No saben qui es donya Esperanseta?... Es la filla de 'n Sagasta.

Pues un día donya Esperanseta va dirli: —Papá, fas molt mala cara. —No 'n fassis cabal: es qu' espero la visita del Nunci, i vull veure si me li imposito una mica.

—No, no; tú estás malalt. Barrinas molt, traballas massa, y aixó á la teva edat porta malas conseqüencias.

—¡Cá! T' equivocas: ni traballo ni barrino. ¿Que t' pensas que m' hi preocupo gayre ab la gobernació del Estat? Lo mateix que ab els bitllets que compro ab la rifa. French un número y si surt, surt, y si no, tal día farà un any.

—Tot aixó t' ho fa dir el patriotisme, el desitj de no abandonar las riendas d' aquest carro que sense tú qui sab ja per hont rodaria; pero á mí no m' enganyas: tú estás evidentment malalt y es necessari que prenguis...

—¿Un remey? —Un determini. —¿Quín? —El de retirarte definitiva y resoltament de la política.

Al sentir aquesta proposició, el tupé de don Práxedes va redressarse com un mánech d' escombra.

—¡Aixó es imposible, noya! —Donchs ha de ser.

—¡Pues no será! —¿De manera que l' amor á la patria ofega en tú l' amor á la familia?

—Escolta... —¡No escolto res! Abreviant: que donya Esperanseta reclamá l' apoy del seu marit don Fernando, el del metje, el dels vehins de l' escala y l' dels porters, y qu' entre tots van lograr convence á don Práxedes de que la seva missió havia terminat y que per lo tant era de tot punt indispensable que 's retirés modestament pel foro.

—Conformes—va dir al fi en Sagasta, vensut per tan carinyosas instancias—ja que aixís ho velleu, plegaré, pero, aném á veure, ¿á qui entrego el bastó de mando?

Ni una sola ven va discrepar: tots els reunits pronunciaren el mateix nom:

—¡A n' en Moret! —Cregueu que no m' desagrada. —Es el mes maco. —Y l' mes dúctil. —Y l' mes sabi. —Y l' mes hábil. —Y l' que mes semblansa té ab vosté, papá!

Don Práxedes no se 'n havia adonat may d' aixó de la semblansa; pero ja que la familia ho deya ¿per qué ho havia de duptar?

Quedá, donchs, decididament acordat qu' en Sagasta 's retiraria y qu' en Moret seria el seu successor.

Y com un pas d' aquesta naturalesa no podia decorosament donarse sense avisar als conspicuos de la política, se 's expédi una comunicació fentlos saber el cambi que 's preparava.

Aquí van comensar els apuros. En Sagasta y l' seu entourage s' havían arreglat las cosas sense contar ab la *huésped*, y ara la *huésped* 's esbullava l' arreglo.

Ni una sola de las eminenias fusionistas estava conforme ab aceptar la jefatura de 'n Moret.

En Montero Ríos, desde Galicia, posat telegráficamente al *habla* ab don Práxedes, li picava 'ls dits en tota regla.

—Si vosté 's retira—li deya—també m' retiro jo. —¡Y aixó! ¿Per qué? —Perque pera deixarme manar per en Moret trobo que ja soch massa gran.

En Vega Armijo confiava las sevas manifestacions al correu y escribia á 'n en Sagasta una carta que, d' aplicarhi un misto, hauria de segur espeternegat com una *martinica*.

«No, don Práxedes—deya l' marqués en un dels més sustanciosos párrafos de la epístola—ni jo soch el seu criat ni vosté es el meu amo. Cometent la més atrós de las injusticias, podrá, si vosté vol, donar el mando al senyor Moret; pero ¿lograr que jo acepti y acati aquesta ridícula jefatura? Trégisho del cap, amich Sagasta, trégisho del cap!...»

El general Weyler s' expressava també en termes bastant parecuts, en López Dominguez deya casi lo mateix, y fins en Puigcerver, el dócil Puigcerver, que may ha tingut per en Sagasta un *no*, 's descarrava com tot un personatje y posava la proa á don Segismón sense ferhi l' més petit compliment.

La hermosa combinació quedava, per lo tant, desfeta.

Si don Práxedes tenia necessitat de retirarse, era precís que busqués un' altra sortida. La de 'n Moret havia resultat un *poquito desigual*.

¿Quedan, ab aquest relato, suficientment explicats els alts y baixos que aquest assumpto ha suferit y las diversas y oposadas versions que sobre ell han circulat?

Crech que sí. Sapigut lo que acabo de referir, la verdadera veritat se veu perfectament dibuixada. Las primeras noticias de la retirada, la historia del *Imparcial*, la rectificació del *Correo*, els misteris y embuts de la camarilla del president, el moviment postal y telegráfic observats aquests días, tot apareix més clar que l' aygua.

Don Práxedes se 'n vol anar, necessita anarsen; pero l' estat major del partit no está conforme ab la jefatura de 'n Moret.

Y con que l' conflicte persisteix y donya Esperanseta no calla, y don Fernando dali que dali, y el metje, y en Cruz, y els amichs y tothom están tot el día ab la mateixa cansó, en Sagasta diu que ha dit: —Bueno, m' retiro; pero no vull disputas entre 'ls meus tinentes. Ja que tots ells son dignes d' heredarme, que vinguin aquí, y deixém á l' atzar l' elecció del meu successor.

Lo cual que un día d' aquests han de reunirse á casa de don Práxedes en Moret, en Montero, en López Dominguez y en Weyler.

Y, segons rumor, se farán la presidencia del ministeri y l' herencia de 'n Sagasta á palletas.

El que tregui la més llarga, será l' amo.

FANTASTICH

La caricatura al extranjero

—Aquí 'ls presento la república de Cuba, lliure, autónoma, rica, felís é independent.

(De La Caricatura, de Cuba.)

SIGUÉM JUSTOS

Avuy fa cinch anys del trágich assassinat de 'n Cánovas. ¡Ah! ¡Si aquell home no hagués mort!...

(Un diari conservador del día 8.)

Té rahó l' pobre periódich. ¡Si en Cánovas no hagués mort!... ¡Quin fret fa mirá endarrera al renová aquest recort!

Cinch anys hem vist escolarse desde aquell negre atentat, y en cinch anys ¡valgám sant Nofre! ¡quántas cosas han passat!

Llavoras encare á Espanya hi havia energia y fe, y al parlarse de nosaltres las grans nacions deyan—¡Psé!

Llavoras, xicas ó grossas, teniam naus ab canóns y tubos *lanza-torpedos*, que 'ns costavan molts milióms.

Llavoras Cuba era nostra, y Puerto-Rico igualment y á las islas Filipinas reynavam patriarcalment.

Llavoras, portant la cosa ab una miqueta d' art, teniam tan sols un deute honestament regular.

Llavoras, un cop pagadas las varias contribucions, si anavam sense camisa no 'ns faltavan pantalóns.

Llavoras ab gran frecuencia veyam escassejá l' pe, pero hi havia alguns días que arribavam á dina.

Llavoras, fora las épocas en que imperava l' bastó, ó eram governats pel sabre, viviam que Deu n' hi dó.

Llavoras el poble dócil, mentres estás ben callat y 's deixés escurá ab calma, gosava de llibertat.

Avuy... als xeixanta mesos d' aquell gran temps que anyorém, al escampar la mirada pel nostre entorn ¿qué veyém?

De la esquadra que ab prou penas havia fet la nació, si no es un llus ó una lliссора, ningú us ne dará rahó.

Las bellas islas d' América

l' oncle Sam ens las ha prés; ja no tenim Filipinas, ni Carolinas ni res.

El deute ha anat augmentantse en tan grossa proporció que no podriam pagarlo ni vinentnos la nació.

El treball está fent l' ánech, el comers casi es difunt, el pa s' ha posat, no als núvols, ¡una mica mes amunt!

El capítul dels impostos es un verdader tropell; avans no duyan camisa, ara no portém ni pell!

Alló que, si no m' enganyo, ne dihen Constitució, cada tres ó quatre días sofreix una suspensió.

L' últim ral, l' últim engruna, qu' encare quedava aquí, freres, capellans y monjas l' acaban de consunir.

Som una colla de memos, sense fors, sense fe, tan incapassos d' alsarnos, ni de cridar, ni de re,

que las nacions extrangeras, quan se 'ls ocurreix mirá cap á aquest recó d' Europa, exclaman, rihétsen:—¡Bah!

¡Ah! Si no hagués mort en Cánovas! Ben alt tot el mon ho diu; de segur que á horas d' ara... encare seria viu.

C. GUMÁ

NOUS TEMPS

val la pena.

Se trobava don Alfonso, com saben nostres lectors, visitant la catedral d' Oviedo y l' bisbe li feya de *cicerone*, ensenyantli tot lo que podia despertarli algun interés, en especial las reliquias que 's conservan en aquell vell edifici.

Entre ellas li mostrá una creu antiquíssima, nomenada *la Creu dels Angels*.

El rey preguntá:—¿Y per qué 'n dihen dels Angels?

Resposta del bisbe:—Perque, segons conta la tradició, els ángels varen fabricarla pera premiar al rey don Alfonso el *Casto*.

En aquells temps llunyans la *castedat* dels reys era premiada pels ángels argenters. Pero han passat els sigles, y cansats de no tenir feyna, sembla que 'ls ángels han tingut que plegar la botiga, per falta de consumidors.

El rey preguntá:—¿Pero quin fonament té aquesta llegenda?

El prelat, que per lo vist no tenia datos auténtichs, li va respondre:—¿Fonament? Cap que jo sápig. *El temps de las llegendas se va acabant.*

¡Y tal com se va acabant!... S' acaban els temps de las llegendas; pero subsisteixen encare els de las supersticions.

Prosseguint l' exhibició de objectes curiosos li mostrá ademés una curiosa urna tancada, com tantas se 'n troban en las catedrals. A Barcelona mateix ne tenim una, la que guarda l' cos de Santa Eularia, que segons contan no pot obrirse impunement. Sigles enrra diuhen que una reyna—no recordo ara com se deya—va ferho y 's quedá cega.

En l' urna de Oviedo encare es pitjor: no 's pot obrir baix pena de la vida.

Aixís va manifestarho l' bisbe al rey, quan aquest li preguntá:—Per qué está tancada?

—¡Oh, senyor!—respongué l' mitrat.—Es tradició que qui l' obra mor' desseguida.

—Donchs jo l' obriria sens reparo—replicá l' rey. Y l' bisbe afegí:—*També jo*; pero no tinch la clau.

Aquest *També jo*, proferit per un prelat de l' Iglesia, que te al seu càrrech el manteniment de tots els misteris ab que 's conserva á través dels sigles la fe cega de las multitudes, hem de confessar que no te preu. Valdria la pena de reunir novament el Congrés católich de Santiago de Galicia al sol y únich objecte de posar á discussió aquest tema interessant: «El final de las llegendas religiosas. ¿Qué fora la religió católica sense las llegendas?»

Per lo que á nosaltres toca, celebrém ab tota l' ánima que de un rey y un bisbe baixi aquest raig de llum desvaneixedor de supersticions malsanas... y si una cosa sentim es que l' bisbe de Oviedo en aquells moments no tingués la clau pera obrir l' urna y demostrar prácticament qu' es falsa la llegenda antiquíssima que imposa pena de mort al que s' atreueixi á obrirla.

Perque l' urna de Oviedo es tot un símbol: el símbol de la teocracia.

El predomini del poder religiós te per base la fe cega, absoluta, indiscutible dels creyents. Creure sense discutir, abdicar del pensament, de la rahó lliure, fins de la voluntat es l' única lley y la forsa suprema de la teocracia. Qui pensa, qui rahona per compte propi es un rebelde, un réprobo, que 's fa mereixedor de la mort eterna: l' infern l' espera. Lo mateix que l' urna de Oviedo. Qui l' obra, mor'. Qui intenta desentranyar el misteri que pugui encloure, ho paga ab l' existencia. L' examen de l' urna involucra la perdna de la vida material. L' examen del dogma, y de totes las conseqüencias que del dogma ne fan derivar, encaminadas al predomini temporal, involucra l' eterna condemnació.

Celebrém que haja sigut un rey el que ha manifestat resolució de obrir l' urna de Oviedo... y un bisbe l' que ha mostrat la seva conformitat ab la següent frase:—*També jo*.

En aquest cas concret, val tant l' intenció com la materialitat de la cosa.

Y totes, totes s' aniran obrint las urnas tancadas... fins l' urna de la monarquia.

Rodejada ab els prestigis y l' misteri de antiquíssimas llegendas y tradicions encare hi ha qui la contempla y la venera ab un respecte supersticiós, y la coloca per damunt de tots els organismes socials. Com l' urna de Oviedo no 's pot obrir sense que la societat sucumbeixi.

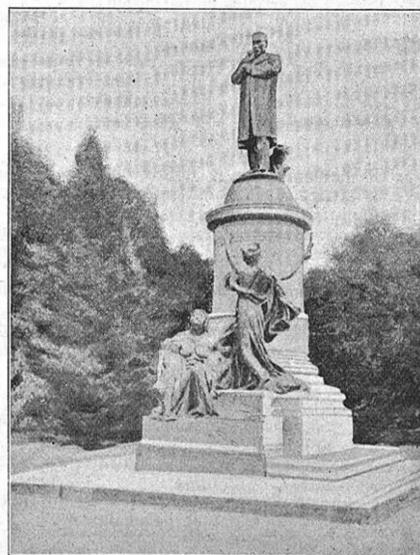
Pero l' poble 'n té la clau, en las institucions democráticas que s' ha donat.

El día que vulgui, ab ellas, obrirá l' urna. Y si algú s' hi oposa, forsa li queda pera fer saltar el pany.

Llavoras se veurá que l' urna lluny de tancar la mort, tanca la vida.

P. DEL O.

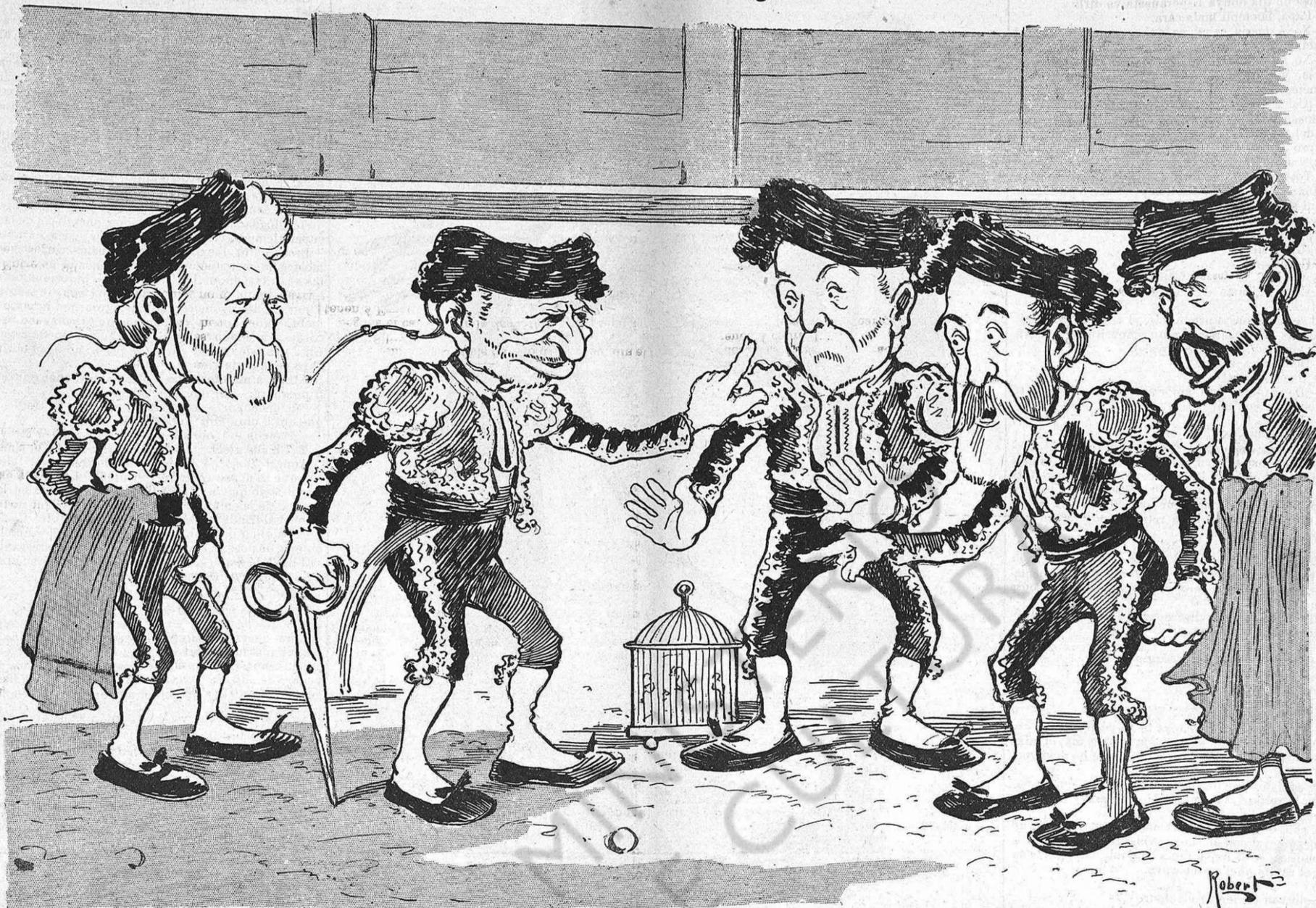
GLORIAS DE L' HUMANITAT

UN MONUMENT Á PASTEUR

El día 3 del corrent agost s' inauguraré á Dôle l' monument que aquesta vila francesa dedica al que fou el més ilustre dels seus fills.

La «coleta» de 'n Sagasta

—¿Es dir que ja no se la talla?
—No, noys: desisteixo de ferho, porque veig que tots plegats sou una colla de maletas.

mich insigne que tant feu avançar a la ciència durant l'últim ters del segle XIX, l'home extraordinari que creyentse una volta en perill de mort deya als que l'rodejavan: «Me sab greu morir: voldria poguer prestar encare més serveys a l'humanitat.»

La profilaxia de la rabia, la vacuna contra el carbuncle y altres y altres descobriments no menys famosos, han cubert de gloria l'seu nom y guanyat la immortalitat per la seva memoria.

Homes com en Pasteur, no 'ls que deuen tota la seva anomenada a quatre tamborellas fetas ab més ó menys habilitat sobre l'arena política, son els que mereixen monuments.

Dòle, al erigir al gran investigador dels secrets de la naturalesa el que la present fotografia reproduheix, s'ha honrat a ella y ha honrat al género humà.

REPLICHS

ENTRE bobos anda el juego.
En Sagasta s' exclama porque en Silvela l' ataca en articles de periódich.
Y en Silvela s' lamenta porque en Sagasta passa l' temps sense fer res.
—¿Cóm?—podria replicarli l' home del tupé.—¿Qui ho ha dit que no faig res? ¿No cobro? Pues algo faig.—
Y es cert: para la má cada fi de mes.

Pero al meu entendre la millor defensa de don Práxedes estriba precisament en aquesta inercia qu' en Silvela li tira en cara.

Sempre val més que no fassi res, que no pas que s' dediqui a fer atrocitats, com l' home de la daga florentina.

Lo qu' es jo, si havia de triar, no m' hi pensaria gayre.

Entre en Silvela no tocant res que no ho espatlli y en Sagasta tranquilament entregat a la santa mandra... els enviaria a tots dos a passeig.

No sé si ho haurán observat. Fa unas quantas senmanas que per tot arreu d' Espanya hi ha incendis formidables.

Polvorins, tallers pirotécnicos, fábricas de tabacos, boscos, camps... tot crema.

Potser es malicia meva, pero ¿volen dir que aixó no es una nació que tren foch pels caixals?

Qüestió d' amaniments. A Murcia s' barallan per culpa del pebre. A Cádiz per mor de la sal.

Veyám ara qui será que armi saragata per motiu del oli.
O dels clavells y canyella.

Lleigeixo:
«Para esperar al rey ha llegado a Santander el Temerario.»

Ja m' penso qui volen dir: el temerari ha de ser en Weyler.

Perque mirin que portar decrets y més decrets a la firma, haverse'ls d' entornar incólumes... y a pesar d' aixó empenyarse en conservar la cartera... ¿Pot darse temeritat més visible que aquesta?

Jesuitisme pur.
Lleigeixo a La Perdiu:

«Un diputat per Barcelona ha visitat a n' en Sagasta pera parlarli de la qüestió del aixecament de la suspensió de las garantías a Barcelona.»

¿Un diputat! ¿Qui deu ser aquesta bon' ánima? ¿Ea Russiñol, en Torres, en Domenech?

¿Veritat que per la manera de dirho sembla que ha de ser un dels de la casa?

Donchs, no senyors; La Perdiu, al estampar la noticia, sab perfectament que l' que ha donat aquest pas es en Lerroux; pero com que aquí «no val a badar,» ab la piadosa intenció de fer creure als seus mansos lectors que l' representant de Barcelona que aixís s' interessa per nosaltres es un dels tres perdigots, se calla deliberadament el nom y s' contenta ab dir: un diputat.

Els que s' titulan gent de bé son aixís. Quan els convé dir mal de n' Lerroux, el posan que ni 'ls gossos el volen, pero quan poden aprofitarse d' una bona acció del valent propagandista, no miran prim en ferho.

¿Farsants, més que farsants!

Ja no som nosaltres els que ho dihém: ho diu el mateix Silvela.

Segóns el cavaller de la daga, las grans potencias tenen a Espanya en estudi.

¿Saben qué vol dir aquesta frase, en el llenguatge internacional?

Supósine un condemnat a mort, las horas qu' está en capella.

O un remat de bestiar, el temps que passa al corral esperant que l' portin al matadero.

Aquests també están en estudi.

Una de las capitals que més han obsequiat al rey en son viatge a sigut León.

En Merino, gendre de don Práxedes y gran cacich d' aquella població, s' ha gastat en guarniments, llums y tiberis la friolera de vint mil duros.

Es alló dels dineros del sacristan: cantando se vienen y cantando se van.

Pero, lo que deu pensar en Merino:

—Al qui com jo cria vacas, no li costa res munyir.

¿Que se 'n vajin, aixó ray!

Ja tornarán a venir.

A Oviedo una de las donas que presenciaren el desfile de la comitiva real, digué fixantse en D. Alfonso:

—Me lo comería a bocados.

¿Quina llástima que aquí a Espanya no s' formin ministeris de donas! Perque l' entusiasta ovetana podria fer la competencia als cap-pares de la política monárquica, 'ls quals, després de tot, no fan més ni menos que lo qu' ella voldria fer: menjarse las instituciones... a bocados.

Suposa un periódich de Madrid qu' en Silvela está xiflat.

La xifladura se li nota en tot: en el llenguatge, en la conducta, fins en la mirada.

Está, donchs, en magníficas condicions perque l' cridin al poder lo més prompte possible.

Está vist y probat que 'ls caps als quals els hi falta un tornillo, son els millors y més apropiats pera regir a un poble de imbecils.

CANTARS

¿Don Práxedes té un floronco?
Pues, amigo, fastidiarse:
mes de playe es el país
que fa temps que té un don Práxedes.

Me 'n vaig a festa major;
la qüestió es darse un bon rato.
Si venen a cobrar l' pa,
digueulos que no hi ha quartos.

Las pobretas garantías
semblan estudiantes dolents:
en comensant a suspéndrelas,
suspensas quedan per temps.

¿Ay desventurat Moret,
que l' testador torna en era!
¿Ay que 'ls parents s' hi han fcat
y 'm sembla que 't deshereda!

L. WAT

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN EL ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Sal-do-ni.
- 2.ª ANAGRAMA.—Anar—Rana.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—Alma y vida—Pérez Galdós.
- 4.ª TERS DE SÍLABAS.—CA MI SA
MI QUE LA
SA LA DA
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Qui massa gasta s' troba pelat.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: No val a badar, M. B., Julio B. y Herraiz, Juan Tornafoch, C. de Figueras y Ll. Figuerola.

CORRESPONDENCIA

Caballers: Zebetaces, Un ex-actor, Paquidermo del principal, J. S. S., Sanguijuela y Nyámara, Manolito Palaudarias, Nas de Hojadelata, El general Canya, Mascort Salvi y Agustinet y Una xamba a la julié: Inscrivibles.

Caballers: Viola, Miquel Pous, Cap-grós, A. Serra, Tomás Torrent, Salvador Roig, T. Rusca, Un lancero, Antonet de Reus, Toni Baduá, Pere Lleó y Jaume Ll. Saladrigas: Aprofitables.

Caballers: J. de l' O., J. P. T., J. R. J., I. L. B. Q., Ll. R. y M., N. de P., J. D. y G., A. M. B., M. C. d' A., J. V. (F. D.), M. V. y M., P. A. M., J. C. T. O., V. C. A., J. M. B., J. Cap., L. E., J. V. y M. y S. B. y V.. Havem rebut els originals peral' Almanach. Gracias per l' obsequi.

Caballer: A. Ribas Ll.: Aquest sonet-xarada no está a l' altura d' altre género que vé de Tarragona.—Xech de Llians: Per mica que pogués el complauria.—Felix Cantimpló: Sí, senyor, se va rebre y gracias. La composició peca de llarga, pero es aprofitable atenent a altres condicions.—José Cirera: La seva Tronada d' estiu no passa de traca valenciana.—Q. Malleu: Encare que arribi a temps, aixó no pot may assegurar-se. Depén de moltas circumstancias.—J. P. y P. Pedazo de cóviam, a colegio.—S. Terner: Entra en cartera y espera tanda.—Un aficionat: Sí, aficionat a escriure versos bunyols.—A. Cantallops: S' aprofitará, quan menos l' esqueleto.—Un mut: No está mal, pero, s' ha de tenir en compte que, apesar de la calor, corre més gana que desgana.—R. A. E. (Vilassar de Mar): Probablement anirà no més el de la gorrista. No li assegurém quan; de modo que l' advertencia que 'ns fá es nula.—Ll. Figuerola: No vá, com de costum. Se veu que si vol adquirir popularitat s' haurá de comprar una bimba y passejarla com va fer el seu homónim.—P. del C.: Si no tots tres, algun quan menos.—Un rumántich: Eumansos en aquest' hora!—Lo noy de cal Tino: Sí, aixó ja son quintillas, ja; pero diuhen tan poca cosa, que, la veritat, no 'ns atrevim.—Salvador Socías: Alguna coseta.—J. C. V.: Nil' un, ni l' altre 'ns xocan.—R. C. M.: Ni cap dels de vosté.—J. Starams: Molt bé y gracias.—Luis Ugas: Bueno, ja 'ns esmenarém.—J. Castells: Dispensi, pero, no pot ser; ni pagant ni sense pagar.—P. N. (Vilassar): A més d' haver passat l' oportunitat, considero que no val la pena. Un' altre ocasió que 'm comunicai alguna noticia de més interés, tindrè verdader gust en donarne compte.—Un independent (Ripolllet): ¿Y la firma? Además, ab llapis no s' hi escriu sinó la llista de la bugadera.—P. C. (Alós de Balaguer): Li juro que no entench lo que diu.—C. E. (Molins de Rey): Total res. Poch interés tenen pel públich aquestas insignificancias.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª